

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2022

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Handhaving	3
Omgevingsrecht.....	6
Wabo	6
8.40- en 8.42-AMvB's	9
Planschade	11
Waterwet.....	11
Ambtenarenrecht	11
Volksverzekeringen.....	12
Sociale zekerheid overig.....	14
TOZO, NOW, TOFA.....	14
Bestuursrecht overig	15
APV.....	15
Wet Bibob	18
Vreemdelingenrecht.....	19
Richtlijnen en verordeningen	19
Vreemdelingenbewaring	23
Schadevergoeding	24
Uitzetting	24
Procesrecht.....	25

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2022, 571

MK ABRS, 06-07-2022, 202102377/1/R1

dagelijks bestuur van het Waterschap Vechtstromen.

Waterwet 5.4

Crisis- en herstelwet (hierna: Chw) 1.6a

Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB 2005, L 124; hierna: Verdrag van Aarhus) 9 lid 5

BEROEPSTERMIJN. WATERWET. Vaststelling projectplan.

Verwijzing naar het arrest van het EU-HvJ van 28 juli 2016 (Tessens; [ECLI:EU:C:2016:605](#), punt 55). I.c. kunnen de stichting en [appellant C] zich niet met succes beroepen op de onverenigbaarheid van artikel 1.6a Chw met artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag. Voor zover is bedoeld te stellen dat de termijn van zes weken in dit geval, vanwege de vakantieperiode, anderszins strijdig is met het Verdrag van Aarhus wordt overwogen dat die enkele omstandigheid niet maakt dat niet binnen de beroepstermijn de beroepsgronden kunnen worden aangevoerd. Ook de gestelde complexiteit van de zaak is niet zo'n omstandigheid. Daarbij wordt betrokken dat aanvulling van argumenten en onderbouwing van de gronden na de beroepstermijn is toegestaan.

Besluit waarbij het dagelijks bestuur op grond van artikel 5.4 van de Waterwet een projectplan heeft vastgesteld. [...]

Is er strijd met artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag van Aarhus?

9. De stichting en [appellant C] betogen dat de rechtbank heeft miskend dat aan hen en aan anderen in strijd met artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag van Aarhus, de toegang tot de rechter is ontzegd dan wel onaanvaardbaar is belemmerd. Hierover hebben zij aangevoerd dat de in artikel 1.6a van de Chw opgenomen beperking dat beroepsgronden binnen de beroepstermijn moeten worden ingediend, zich niet verdraagt met artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag van Aarhus. Die termijn van zes weken, die ook nog eens in de vakantie viel, is in deze complexe zaak te kort om de gronden te formuleren, zodat hun daarmee in feite de toegang tot de rechter wordt belemmerd. [...]

9.1. De Afdeling stelt vast dat het Hof van Justitie van de Europese Unie in het arrest van 28 juli 2016, Tessens, [ECLI:EU:C:2016:605](#), punt 55, het volgende heeft overwogen: "Uit artikel 9, lid 5, van het Verdrag van Aarhus - volgens hetwelk elke partij bij dit verdrag dient te „overwegen" „passende mechanismen voor bijstand" in te stellen om financiële of andere belemmeringen voor de toegang tot de rechter weg te nemen of te verminderen - blijkt dat ook deze bepaling geen onvoorwaardelijke en voldoende nauwkeurig omschreven verplichting bevat, en dat de uitvoering of werking ervan een verdere handeling vereist." Dit betekent dat in zoverre geen rechtstreekse werking aan deze bepaling toekomt en dat de stichting en [appellant C] zich niet op artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag kunnen beroepen voor zover zij betogen dat het dagelijks bestuur geen passende mechanismen, als bedoeld in dat artikel, heeft ingesteld. De Afdeling begrijpt het betoog van de stichting en [appellant C] over artikel 1.6a van de Chw verder aldus dat het ontbreken van bedoelde passende mechanismen tot gevolg heeft dat de in artikel 1.6a van de Chw opgenomen termijn van zes weken te kort is. Uit het voorgaande volgt echter dat de stichting en [appellant C] zich in zoverre niet met succes kunnen beroepen op de onverenigbaarheid van artikel 1.6a Chw met artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag. Voor zover is bedoeld te stellen dat de termijn van zes weken in dit geval, vanwege de vakantieperiode, anderszins strijdig is met het Verdrag van Aarhus overweegt

de Afdeling dat die enkele omstandigheid niet maakt dat niet binnen de beroepstermijn de beroepsgronden kunnen worden aangevoerd. Ook de gestelde complexiteit van de zaak is niet zo'n omstandigheid. Daarbij betreft de Afdeling dat aanvulling van argumenten en onderbouwing van de gronden na de beroepstermijn is toegestaan. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1909](#)

JnB 2022, 572

Rechtbank Den Haag, 17-06-2022 (publ. 01-07-2022), SGR 21/6651

college van burgemeester en wethouders van Oegstgeest, verweerder.

Awb 1:2

BELANGHEBBENDE. I.c. heeft verweerder het bezwaarschrift van eiser terecht niet-ontvankelijk verklaard. Geoordeeld wordt dat eiser geen gevolgen van enige betekenis van de vergunde activiteit ondervindt, waardoor hij niet als belanghebbende kan worden aangemerkt. Het betoog wordt niet gevolgd dat eiser als raadslid een college-controlerende functie heeft en dat hij daarom als belanghebbende moet worden aangemerkt. De hoedanigheid van raadslid is geen criterium dat bij de beoordeling of een natuurlijke persoon als belanghebbende kan worden aangemerkt, een rol speelt. Bovendien kan eiser als raadslid vragen stellen aan de verantwoordelijke wethouder. De enkele omstandigheid dat eiser, zoals hij zelf zegt, geen reactie krijgt op door hem gestelde vragen, maakt niet dat eiser toch belanghebbende is. Het functioneren van een wethouder of de ondersteunende ambtelijke dienst kan eiser ook in de gemeenteraad aan de orde stellen. De raad is hiervoor in het Nederlandse staatsbestel het geëigende platform, niet de rechter.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:5722](#)

JnB 2022, 573

CBb, 05-07-2022, 21/648 e.v.

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, verweerder.

Awb

PROCESBELANG. Voor de vraag of i.c. in bezwaar sprake was van procesbelang is bepalend of het bezwaar appellante in een betere positie kon brengen. Geoordeeld wordt dat dat niet mogelijk was. Appellante heeft bezwaar gemaakt tegen voorschotbesluiten die zien op de schade door het ruimen van haar nertsen. Over de vergoeding van die schade is definitief beslist. Daarmee zijn de voorschotbesluiten 'uitgewerkt' en heeft appellante haar procesbelang bij het bezwaar verloren.

[ECLI:NL:CBB:2022:352](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2022, 574

MK ABRS, 06-07-2022, 202100361/1/A3

burgemeester van Kerkrade.

Opiumwet 13b

Damoclesbeleid gemeente Kerkrade 2020

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. AMFETAMINE. BEVOEGDHEID. EERLIJK PROCES. EVENREDIGHED. NOODZAKELIJKHEID SLUITING. Verwijzing naar ABRS 02-02-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:285](#). In de overzichtsuitspraak ABRS van 28-08-2019, [ECLI:NL:RVS:2019:2912](#) is de Afdeling ingegaan op de beoordeling van de noodzaak van een sluiting. In deze uitspraak worden -voortbordurend op de overzichtsuitspraak- een aantal verduidelijkingen aangebracht. EVENWICHTIGHEID SLUITING. I.c. was er een verminderde noodzaak om de woning te sluiten. Een sluiting voor de duur van 52 weken is onevenredig in verhouding tot de met de sluiting te dienen doelen. Bepaald wordt dat de woning voor de duur van zes maanden gesloten mocht worden.

[...] Bij besluit van [...] heeft de burgemeester onder aanzegging van bestuursdwang [appellant] gelast de woning op het adres [locatie] te Kerkrade (hierna: de woning) te sluiten voor de duur van 52 weken.

[...] Was er amfetamine in de woning?

4.1. [appellant] heeft erkend dat de stof in ieder geval in het verleden amfetamine was. Hij had de stof gekocht als amfetamine, maar hij had naar eigen zeggen niet meer de intentie om amfetamine te gebruiken en daarom had hij het niet meer in de koeling bewaard. Dit betekent dat niet in geschil is dat de stof in ieder geval ooit amfetamine was. Dit gegeven, in combinatie met de positieve testresultaten, maakt dat de burgemeester aannemelijk heeft mogen achten dat de stof ook op dat moment nog amfetamine was. Zoals ook in de processen-verbaal staat, zijn de testen behoorlijk gevoelig en is de kans op een valse uitslag gering. Dat de amfetamine volgens [appellant] rot was en niet meer geschikt om te gebruiken, wat daar ook van zij, maakt dan ook niet dat van de resultaten niet mag worden uitgegaan. Amfetamine is een verboden stof, ongeacht de kwaliteit van de amfetamine. De burgemeester was niet gehouden om het NFI nader onderzoek te laten verrichten. De testresultaten waren voor de officier van justitie ook voldoende reden om aan [appellant] een strafbeschikking ter zake van het hebben van amfetamine op te leggen. Deze heeft hij uiteindelijk geaccepteerd en hij heeft 30 uur taakstraf opgelegd gekregen.

Was de burgemeester bevoegd de woning te sluiten?

[...] 4.3. In dit geval is in totaal 41 g amfetamine aangetroffen. Dit is een veel grotere hoeveelheid dan de hoeveelheid van 0,5 g waarbij nog wordt aangenomen dat de drugs voor eigen gebruik bestemd zijn. [appellant] heeft weliswaar verklaard dat de amfetamine niet meer geschikt was om te gebruiken en dat hij de drugs in het verleden had gekocht om op een feest te gebruiken, maar dat verklaart niet afdoende waarom hij zo'n grote hoeveelheid drugs in de woning had liggen. De burgemeester heeft daarom mogen aannemen dat de drugs ook bestemd waren voor de verkoop, aflevering of verstrekking. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de burgemeester bevoegd was om de woning te sluiten.

Is er sprake van een eerlijk proces?

4.4. Het voorgaande leidt ook tot de conclusie dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het recht op een eerlijk proces niet is geschonden. Bij de beoordeling is rekening gehouden met het feit dat de uitgevoerde testen een indicatief karakter hebben. Dat de burgemeester aannemelijk mocht achten dat het daadwerkelijk amfetamine is, steunt namelijk ook op de verklaring van [appellant] dat de stof ooit wel amfetamine was. Dat de drugs niet zijn onderzocht en niet meer onderzocht kunnen worden door het NFI, betekent niet dat er geen sprake was van een eerlijk proces.

Was de sluiting evenredig?

- Noodzakelijkheid van de sluiting

4.5. Het specifieke toetsingskader voor woningsluitingen op grond van artikel 13b van de Opiumwet is weergegeven in de overzichtsuitspraak van de Afdeling van 28 augustus 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:2912](#) (hierna: de overzichtsuitspraak).

4.6. Uit de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:285](#), volgt dat bij de beoordeling van de noodzaak van een sluiting de vraag aan de orde is of de burgemeester met een minder ingrijpend middel had kunnen en moeten volstaan, omdat het beoogde doel ook daarmee had kunnen worden bereikt. In de overzichtsuitspraak is de Afdeling ingegaan op de beoordeling van de noodzaak van een sluiting. In deze uitspraak zal -voortbordurend op de overzichtsuitspraak- een aantal verduidelijkingen worden aangebracht. Aan de hand van de ernst en omvang van de overtreding moet worden beoordeeld of sluiting van een pand noodzakelijk is ter bescherming van het woon- en leefklimaat bij het pand en het herstel van de openbare orde. Voor de beoordeling van de ernst en omvang van de overtreding is van belang of de aangetroffen drugs feitelijk in of vanuit het pand werden verhandeld. Met een sluiting wordt de bekendheid van het pand als drugspand weggenomen en wordt de "loop" naar het pand eruit gehaald. Daarmee wordt beoogd om het pand aan het drugscircuit te onttrekken. Dat drugs feitelijk in of vanuit het pand werden verhandeld, kan bijvoorbeeld blijken uit meldingen bij de politie over mogelijke handel vanuit het pand, verklaringen van buurtbewoners of het aantreffen van attributen die duiden op handel vanuit het pand zoals gripzakjes, ponypacks en/of een (grammen)weegschaal. Als er geen of weinig aanwijzingen zijn dat in of vanuit het pand drugs werden verhandeld, dan zal de burgemeester - als hij zich op het standpunt stelt dat van dergelijke handel wél sprake was - nader moeten onderbouwen waarom dat het geval was. Slaagt de burgemeester hierin niet of onvoldoende, dan zal er doorgaans een mindere mate van of geen overlast zijn in de omgeving van het pand en wordt de openbare orde in mindere mate of niet verstoord. In dit soort gevallen vindt de Afdeling dat een sluiting van meer dan zes maanden in beginsel onevenredig is. Als niet alleen aanwijzingen dat drugs in of vanuit het pand werden verhandeld afwezig zijn, maar ook andere omstandigheden ontbreken die volgens de overzichtsuitspraak bij de beoordeling van de noodzaak van de sluiting van belang zijn, zoals de omstandigheid dat het gaat om harddrugs, een recidivesituatie en de ligging van een pand in een voor drugscriminaliteit kwetsbare wijk, kan dit er toe leiden dat er geen noodzaak bestaat om het pand te sluiten.

4.7. In dit geval is niet aannemelijk dat er feitelijk in of vanuit de woning drugs werden verhandeld. De woning werd doorzocht naar aanleiding van een anonieme melding dat er drugs geproduceerd werden in de woning, wat overigens onjuist bleek, maar verder zijn er geen signalen dat er een loop naar de woning was. In de woning zijn geen attributen aangetroffen die een aanwijzing zouden kunnen zijn voor drugshandel. [appellant] heeft verder een verklaring van buurtbewoners overgelegd dat zij geen overlast hebben ervaren. Het had daarom op weg van de burgemeester gelegen om nader te onderbouwen waarom dat volgens hem toch wel het geval was. Dat heeft de burgemeester niet gedaan. Het enkele aantreffen van de harddrugs in de woning is daarvoor onvoldoende. Aannemelijker is derhalve dat de drugs in het pand aanwezig waren om elders te worden verhandeld. Dat betekent niet dat er geen noodzaak bestond om de woning te sluiten. De woning staat in een voor drugscriminaliteit kwetsbare wijk. In dezelfde straat zijn sinds april 2018 tot aan deze sluiting drie woningen gesloten vanwege de handel in drugs. In een dergelijke wijk is de signaalfunctie die uitgaat van een sluiting extra belangrijk. Hierom heeft de burgemeester sluiting noodzakelijk kunnen vinden, maar niet voor langer dan zes maanden.

- Evenwichtigheid van de sluiting

4.8. Als de burgemeester zich redelijkerwijs op het standpunt heeft kunnen stellen dat sluiting van het pand noodzakelijk is, dient hij zich ervan te vergewissen dat de duur van de sluiting evenwichtig is, ook als de duur in overeenstemming is met de duur die volgt uit een beleidsregel. In de overzichtsuitspraak is overwogen dat bij de beoordeling van de evenwichtigheid verschillende omstandigheden van belang zijn, zoals de mate van verwijtbaarheid van de aangeschreven persoon, een bijzondere binding met de woning, de mogelijkheid om weer in de woning terug te keren, of de overtreder door sluiting van de woning op een zwarte lijst komt te staan bij een woningbouwcorporatie als gevolg waarvan hij voor een bepaalde duur geen nieuwe sociale huurwoning kan huren in de regio en of er minderjarige kinderen in de woning wonen. De nadelige gevolgen van de sluiting moeten worden afgewogen tegen de omstandigheden die ertoe hebben geleid dat de burgemeester een sluiting noodzakelijk mocht vinden. Een sluiting met veel nadelige gevolgen is niet per definitie onevenwichtig.

4.9. De Afdeling gaat bij de beoordeling of de duur van de sluiting evenwichtig is uit van een sluitingsduur van zes maanden, gelet op wat is geoordeeld in overweging 4.7. De gevolgen van een sluiting voor de duur van zes maanden vindt de Afdeling niet onevenwichtig. Daarbij wordt meegewogen dat [appellant] weer kon terugkeren naar de woning en er geen kinderen bij betrokken zijn. [appellant] stelt dat de sluiting gevolgen had voor zijn bedrijf. Op de zitting bij de Afdeling heeft hij toegelicht dat hij wafels bakte en dat zijn vergunning door dit besluit was ingetrokken. Hij heeft dit niet met stukken onderbouwd. Dat mocht wel van hem verwacht worden, ook omdat de rechtbank al had overwogen dat [appellant] niet heeft onderbouwd dat hij een eigen bedrijf had en dat de sluiting gevolgen voor zijn bedrijf had.

Conclusie

4.10. Het betoog slaagt. Er was een verminderde noodzaak om de woning te sluiten. Een sluiting voor de duur van 52 weken is onevenredig in verhouding tot de met de sluiting te dienen doelen. De Afdeling ziet aanleiding om zelf in de zaak te voorzien en te bepalen dat de woning voor de duur van zes maanden gesloten mocht worden. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1911](#)

Zie in dit verband ook de uitspraken van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2022:1910](#), [ECLI:NL:RVS:2022:1913](#) en [ECLI:NL:RVS:2022:1916](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2022, 575

MK Rechtbank Oost-Brabant, 30-06-2022 (publ. 05-07-2022), SHE 21/2705

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Laarbeek, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.12, lid 1, onder a, onder 3°

Interim- Omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV) 3.9, 3.41, 37.3

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. ZONNEVELD. LOCATIEKEUZE. Omgevingsvergunning voor 25 jaar voor het realiseren van een grondgebonden zonneveld. I.c. vraagt de rechtbank

zich af waarom wordt gekozen voor een solitair agrarisch perceel dat wordt gebruikt voor voedselproductie midden in een landbouwontwikkelingsgebied. Verweerder zal in de belangenafweging moeten onderbouwen dat de keuze voor dit perceel niet onevenredig uitpakt. In het bestreden besluit wordt deze vraag niet goed beantwoord. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat zowel uit de IOV als uit de RES [Red: Regionale Energiestrategie] naar voren komt dat het situeren van zonnenvelden op landbouwgronden de minst gewenste keuze is. Andere belangen, zoals het belang van het gebruik van agrarische percelen waarvoor ze zijn bedoeld, zijn niet inzichtelijk meegewogen. Gegrond beroep. Het bestreden besluit wordt vernietigd.

[ECLI:NL:RBOBR:2022:2680](#)

JnB 2022, 576

MK ABRS, 06-07-2022, 202103015/1/R4

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.33 lid 2 aanhef en onder a
Eerste Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: Eerste Protocol) 1

WABO-MILIEU. Intrekking omgevingsvergunning milieu. I.c. heeft de rechtbank terecht geen aanleiding gezien voor een gegrondverklaring van het beroep. Het intrekingsbesluit is volgens de rechtbank niet uitsluitend gebaseerd op het controlerapport, maar ook op andere omstandigheden. Die omstandigheden, tezamen met de constatering in het rapport, hebben de rechtbank doen oordelen dat het college heeft onderbouwd dat gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. Met de rechtbank wordt geoordeeld dat het rapport zelfstandig niet dragend is voor de conclusie dat gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning.

EVENREDIGHEID. De nadelige (financiële) gevolgen voor [appellante] van de intrekking van de omgevingsvergunning zijn niet onevenredig in verhouding tot het met de intrekking gediende doel.

FAIR BALANCE. Er is i.c. voldaan aan het vereiste van een fair balance en geen schending van artikel 1 van het Eerste Protocol.

Besluit waarbij het college de bij besluit aan de rechtsvoorganger van [appellante] verleende omgevingsvergunning voor de activiteit "milieu" voor de inrichting gelegen op het perceel [locatie] te [plaats] (hierna: het perceel) heeft ingetrokken. [...]

Bevoegdheid tot intrekking

5. [appellante] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college niet bevoegd is tot intrekking. [...]

5.1. Wat betreft het door [appellante] aangevoerde over het controlerapport overweegt de Afdeling het volgende. De rechtbank heeft geoordeeld dat het controlerapport op zichzelf onvoldoende is om aan te nemen dat gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. Dit oordeel wordt door het college niet bestreden. Het besluit tot intrekking van de omgevingsvergunning is volgens de rechtbank echter niet uitsluitend gebaseerd op het controlerapport, maar ook op andere omstandigheden. Die omstandigheden, tezamen met de constatering in het rapport, hebben de rechtbank doen oordelen dat het college heeft onderbouwd dat gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. De rechtbank heeft daarom terecht geen aanleiding gezien voor een gegrondverklaring van het beroep

zoals door [appellante] wordt betoogd. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat het rapport zelfstandig niet dragend is voor de conclusie dat gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. Mede daarom bestaat er geen aanleiding om in deze zaak een principiële oordeel te geven over het betoog van [appellante] of een controlerapport dat is opgesteld ten behoeve van een besluit tot intrekking van een vergunning op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder a, van de Wabo aan dezelfde eisen moet voldoen als een controlerapport dat ten grondslag ligt aan een invorderingsbesluit.

In zoverre slaagt het betoog niet. [...]

7.2. De Afdeling is, met de rechtbank, van oordeel dat de nadelige (financiële) gevolgen voor [appellante] van de intrekking van de omgevingsvergunning niet onevenredig zijn in verhouding tot het met de intrekking gediende doel. [...]

Strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol?

8. [appellante] betoogt ten slotte dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college niet in strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het Eerste Protocol) heeft gehandeld door de omgevingsvergunning in te trekken. [...]

8.2. Artikel 1 van het Eerste Protocol garandeert het recht van de eigendom. Als eigendom in de zin van dit artikel worden door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: het EHRM) beschouwd rechten en belangen die een vermogenswaarde vertegenwoordigen. In de eerste zin van de eerste alinea, is het principe van het recht op ongestoord genot van de eigendom neergelegd. De tweede zin van de eerste alinea heeft betrekking op de regels voor onteigening. In de tweede alinea wordt het recht van de staat erkend tot de regulering van gebruik van de eigendom in het algemeen belang. Bij een (gedeeltelijke) intrekking vormt niet de vergunning zelf het aanknopingspunt voor de eigendomsbescherming, maar het met die vergunning uitgeoefende bedrijf.

Voorts heeft het EHRM uit het verband tussen de tweede alinea en de overige bepalingen van artikel 1 van het Eerste protocol en meer in het bijzonder het beginsel dat ten grondslag ligt aan de eerste volzin daarvan, het vereiste afgeleid dat een onder de tweede alinea van artikel 1 van het Eerste Protocol vallende inmenging op het recht op ongestoord genot van eigendom slechts is toegestaan wanneer er een 'fair balance' is getroffen tussen het algemeen belang enerzijds en de bescherming van individuele rechten anderzijds. Aan het vereiste van een 'fair balance' is niet voldaan indien sprake is van een individuele en buitensporige last voor de betrokken persoon ('individual and excessive burden'). Bij deze afweging is mede van belang of de maatregel in strijd is met eerder door de overheid gewekte verwachtingen.

8.3. Zoals in de voorgaande overwegingen is overwogen was het college bevoegd om tot intrekking van de omgevingsvergunning over te gaan en is de Afdeling van oordeel dat de nadelige (financiële) gevolgen voor [appellante] van de intrekking van de omgevingsvergunning niet onevenredig zijn in verhouding tot het met de intrekking gediende doel. Het heeft het algemeen belang bij de bescherming van het milieu zwaarder mogen laten wegen dan het belang van [appellante] tot het behoud van de omgevingsvergunning. Tegen deze achtergrond bezien, ziet de Afdeling in het betoog van [appellante] geen reden om aan te nemen dat het gaat om een individuele en buitensporige last. Er is dus voldaan aan het vereiste van een fair balance. Gelet op het voorgaande is er geen schending van artikel 1 van het Eerste Protocol.

Het betoog slaagt niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1892](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

JnB 2022, 577

ABRS, 06-07-2022, 202104621/1/R3 e.v.

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) 2.18 lid 1 aanhef en onder f

ACTIVITEITENBESLUIT. Afwijzing handhavingsverzoek carillon. Verwijzing naar de uitspraak van 23 maart 2011 ([ECLI:NL:RVS:2011:BP8760](#)) waarin de Afdeling heeft geoordeeld dat carillonmuziek onversterkte muziek is als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, aanhef en onder f, van het Activiteitenbesluit. In wat [appellant] i.c. heeft aangevoerd wordt geen reden gezien om over het automatisch ten gehore brengen van het carillon in de toren van de Grote Kerk anders te oordelen.

EXCEPTIEVE TOETS. Er bestaat geen aanleiding om artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit buiten toepassing te laten omdat het in strijd is met het rechtszekerheids- of het evenredigheidsbeginsel. Dat dit artikel de mogelijkheid openlaat dat de gemeenteraad de keuze maakt onversterkte muziek niet te reguleren maakt niet dat dit artikel op zichzelf in strijd is met het rechtszekerheids- of evenredigheidsbeginsel.

Besluit waarbij het college geweigerd heeft handhavend op te treden tegen het in werking hebben van het carillon van de Grote Kerk te Den Haag.

Activiteitenbesluit

2. [appellant] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het carillongeluid buiten beschouwing kon worden gelaten, omdat het als onversterkte muziek moet worden aangemerkt zoals bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit. [...]

[appellant] voert daarnaast aan dat het geluid dat het carillon produceert versterkt is. [...]

2.3. In de hiervoor genoemde uitspraak van 23 maart 2011 [Red.: [ECLI:NL:RVS:2011:BP8760](#)] heeft de Afdeling geoordeeld dat carillonmuziek onversterkte muziek is als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, aanhef en onder f, van het Activiteitenbesluit. De Afdeling ziet in wat [appellant] heeft aangevoerd geen reden om over het automatisch ten gehore brengen van het carillon in de toren van de Grote Kerk anders te oordelen. De Afdeling zal hierna uitleggen waarom.

2.4. De Afdeling stelt vast dat het carillon bestaat uit 47 klokken die in de torenspits hangen, daarnaast wordt één van de vier luidklokken gebruikt bij het automatisch ten gehore brengen van het carillon. Wanneer de beiaardier het carillon bespeelt beschikt hij over alle vier de luidklokken, in aanvulling op de 47 klokken in de torenspits. [...]

2.5. De Afdeling gaat niet mee in het betoog van [appellant]. De geschiedenis van de totstandkoming van artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit (Stb 2007, 415, blz. 206) beschrijft inderdaad voorbeelden waarbij ter plaatse door mensen gemaakte muziek ten gehore wordt gebracht, zoals een militair muziekkorps. Hieruit blijkt echter niet dat dit een vereiste is om ten gehore gebrachte melodieën als muziek te kunnen aanmerken. De rechtbank is voor de betekenis van dit begrip terecht uitgegaan van de definitie in het "Van Dale Groot woordenboek van de Nederlandse Taal" van muziek als zijnde het kunstzinnig ordenen van klanken. De Afdeling onderschrijft het oordeel van de rechtbank dat er geen aanleiding bestaat het automatische carillonspel niet als muziek te beschouwen. De Afdeling betreft daarbij dat de melodieën die ten gehore worden gebracht zijn gecomponeerd door de stadsbeiaardier. Dat er geen sprake zou zijn

van het kunstzinnig ordenen van klanken omdat er geen menselijke vaardigheid bij is betrokken is dan ook onjuist. De kunstzinnige ordening van de klanken door een mens vindt plaats op het moment dat de melodieën gecomponeerd worden. Artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit of de geschiedenis van de totstandkoming daarvan bieden geen aanknopingspunten voor een ander oordeel. Ook de uitspraak van 18 april 2021 waar [appellant] op wijst biedt daartoe geen aanknopingspunt. Deze uitspraak had geen betrekking op de uitleg van artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit.

2.6. De Afdeling stelt vast dat de Omgevingsdienst Haaglanden in zijn rapport heeft onderzocht of het carillongeluid wordt versterkt. De Omgevingsdienst concludeert dat er geen aanwijzingen zijn dat het geluid op enige wijze wordt versterkt. [appellant] heeft geen rapport overgelegd dat aan de conclusies uit het rapport doet twifelen. Dat de vormgeving van de klokkentoren, onder meer door de geplaatste galmborden, wordt versterkt heeft [appellant] niet aannemelijk gemaakt. De rechtbank heeft naar het oordeel van de Afdeling terecht overwogen dat de mechanische aandrijving van de hamers en klepels het geluid niet versterkt. In dit opzicht verschilt het geluid van het carillon niet van het geluid van andere muziekinstrumenten die onder de werking van artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit vallen wanneer zij in de buitenlucht worden bespeeld. De Afdeling onderschrijft het oordeel van de rechtbank dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat het carillongeluid onversterkt is.

2.7. De Afdeling concludeert dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het carillongeluid als onversterkte muziek moet worden aangemerkt. In artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit staat verder dat onversterkte muziek buiten beschouwing mag worden gelaten tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld. Onder 4 zal de Afdeling beoordelen of de APV een regeling bevat op grond waarvan het carillongeluid toch niet buiten beschouwing mag worden gelaten.

Exceptieve toets

3. [appellant] betoogt dat de rechtbank artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit ten onrechte niet buiten toepassing heeft gelaten wegens strijd met het rechtszekerheids- en evenredigheidsbeginsel. [...]

3.1. Een rechter kan een algemeen verbindend voorschrift dat geen wet in formele zin is, in een zaak over een besluit dat op dat voorschrift gebaseerd is, toetsen op rechtmatigheid. In het bijzonder gaat het daarbij om de vraag of het voorschrift niet in strijd is met hogere regelgeving. De rechter komt ook de bevoegdheid toe te beoordelen of dat algemeen verbindend voorschrift een voldoende deugdelijke grondslag biedt voor het besluit waarover de zaak gaat. Bij die indirecte toetsing van het algemeen verbindend voorschrift vormen de algemene rechtsbeginselen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een belangrijk richtsnoer, waarbij de toetsing wordt verricht op de wijze zoals de Afdeling die heeft uiteengezet in haar uitspraak van 12 februari 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:452](#).

3.2. De Afdeling overweegt als volgt. Zoals in de voornoemde uitspraak van 12 februari 2020 is overwogen is de intensiteit van de beoordeling die de bestuursrechter maakt onder andere afhankelijk van de beslissingsruimte die het vaststellend orgaan heeft, gelet op de aard en inhoud van de vaststellingsbevoegdheid en de daarbij te betrekken belangen. Die beoordeling kan materieel terughoudend zijn als de beslissingsruimte voortvloeit uit de feitelijke of technische complexiteit van de materie, dan wel als bij het nemen van de beslissing politiek-bestuurlijke afwegingen kunnen worden of zijn gemaakt.

De Afdeling is van oordeel dat er geen aanleiding bestaat om artikel 2.18, eerste lid, onder f, van het Activiteitenbesluit buiten toepassing te laten omdat het in strijd is met het rechtszekerheids- of het

evenredigheidsbeginsel. De besluitgever heeft een expliciete keuze gemaakt om onversterkte muziek bij het vaststellen van de geluidsniveaus van een inrichting buiten beschouwing te laten en de afweging om onversterkte muziek al dan niet te reguleren en de wijze waarop bij de gemeenteraad neer te leggen. Het is vervolgens aan de gemeenteraad om de belangen die zijn gelegen bij het reguleren van onversterkte muziek af te wegen. Dat artikel 2:18, eerste lid, onder f van het Activiteitenbesluit de mogelijkheid openlaat dat de gemeenteraad de keuze maakt onversterkte muziek niet te reguleren maakt niet dat dit artikel op zichzelf in strijd is met het rechtszekerheids- of evenredigheidsbeginsel. De Afdeling onderschrijft het oordeel van de rechtbank op dit punt. Het is aan de besluitgever om het belang van regulering van onversterkte muziek af te wegen. Dat appellant die regeling niet kan afdwingen doet daar niet aan af. Zoals uit de uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 blijkt, is het niet de taak van de bestuursrechter om de waarde of het maatschappelijk gewicht dat aan de betrokken belangen wordt toegekend naar eigen inzicht vast te stellen.

Het betoog slaagt niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1890](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Planschade

JnB 2022, 578

MK ABRS, 06-07-2022, 201909361/2/A2

college van burgemeester en wethouders van Deurne.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 6.1

PLANSCHADE. PLANVERGELIJKING. TOETSINGSKADER. ADVISERING. TAXATIE. In een planschadezaak is het in beginsel niet onjuist of onzorgvuldig om voor de juridische situatie van het te taxeren object uit te gaan van informatie van een derde. Niet valt in te zien waarom dat in dit geval anders is.

[ECLI:NL:RVS:2022:1908](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- MK ABRS, 06-07-2022, 202102377/1/R1 ([ECLI:NL:RVS:2022:1909](#); zie ook de samenvatting onder het kopje "Algemeen bestuursrecht", JnB 2022, 571).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ambtenarenrecht

JnB 2022, 579

MK Rechtbank Den Haag, 06-07-2022, SGR 21/5433

staatssecretaris van Defensie, verweerder.

Algemeen militair ambtenarenreglement (Amar) 17 lid 1

MILITAIR AMBTENARENRECHT. ONTHEFFING UIT FUNCTIE BIJ DE KMA WEGENS LIDMAATSCHAP OUTLAW MOTORCYCLE GANG (OMG). Verweerder heeft niet draagkrachtig gemotiveerd waarom eiser uit zijn functie werd ontheven. Gegrond beroep.

6.2. Verweerder heeft een ruime discretionaire bevoegdheid om een militair uit zijn functie te ontheffen, maar heeft in het bestreden besluit niet draagkrachtig gemotiveerd waarom eiser uit zijn functie werd ontheven. Niet in geschil is dat eiser al vele jaren lid is van de motorclub en dat hij zijn werkzaamheden bij Defensie, waaronder die van instructeur bij de [school] , al vele jaren naar volle tevredenheid heeft uitgeoefend. Na een selectieprocedure is hij geschikt bevonden voor de functie en op grond daarvan bovendien bevorderd in de naast hogere rang. Verder is de motorclub geen door de rechter verboden organisatie. In zijn vorige functie is met eiser gesproken over zijn lidmaatschap van de motorclub, zijn in relatie tot zijn functioneren specifieke afspraken gemaakt en hebben zich geen problemen voorgedaan. Verweerder was bij de toewijzing van de nieuwe functie op de hoogte van eisers lidmaatschap van de motorclub of had dat kunnen zijn.

In aanmerking genomen dat het functioneren van eiser onberispelijk was, mocht verweerder zich voor zijn morele oordeel dat voor eiser binnen de KMA geen plaats was, zich niet alleen beroepen op de leidraad en de brief van de Minister van J&V van 13 juni 2018. Over concrete gedragingen van de motorclub en zijn leden, waaronder eiser, heeft verweerder niets vastgesteld.

Het enkele lidmaatschap van een motorclub die als OMG is gekwalificeerd, maar geen door de rechter verboden vereniging is, is van onvoldoende gewicht voor twijfel aan de integriteit en het veiligheidsbewustzijn van eiser voor het vervullen van de functie en als reden om hem te ontheffen uit die functie. Verweerder heeft niet met feiten onderbouwd dat eisers lidmaatschap alleen in zijn concrete geval een negatieve invloed kan hebben op het uitdragen van de normen en waarden van Defensie op de jonge cadetten of dat voldoende aannemelijk is dat daarvoor risico bestaat. Niet weersproken is dat eiser niet over zijn lidmaatschap met de cadetten spreekt, of door doen of nalaten dat op een of andere wijze uitdraagt. Ook zijn er geen concrete aanwijzingen dat risico bestaat dat eiser de belangen van de motorclub laat prevaleren boven de belangen van Defensie. Daarbij komt dat aan eiser een VGB is afgegeven, en daarmee is vastgesteld dat eiser voldoet aan eerlijkheid, onafhankelijkheid, loyaliteit, integriteit en veiligheidsbewustzijn, zoals genoemd in artikel 5 van de Beleidsregel Veiligheidsonderzoeken 2021. [...]

[ECLI:NL:RBDHA:2022:6475](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Volksverzekeringen

JnB 2022, 580

MK CRvB, 17-06-2022 (publ. 30-06-2022), 21/3860 AOW

Raad van bestuur van de SvB.

Algemene Ouderdomswet (AOW) 1 lid 3 aanhef en onder b

AOW. DUURZAAM GESCHEIDEN LEVEN. De SvB heeft het omslagpunt gelegd bij maart 2019, omdat de ex-partner toen niet meer (in geringe mate) bijdroeg aan de kosten van de woning. Gezien alle andere omstandigheden is dit niet een zodanig markante gebeurtenis dat pas

vanaf dat moment sprake is van duurzaam gescheiden leven. Gezien alle feiten en omstandigheden, in onderling verband gezien, was er reeds op 1 januari 2019 sprake van een situatie van duurzaam gescheiden leven.

4.5.2. De Raad is in dit geval van oordeel dat reeds op 1 januari 2019 sprake was van een situatie van duurzaam gescheiden leven. Daarbij wordt overwogen dat appellant en zijn expartner al in oktober 2017 een mediationstraject zijn gestart in het kader van de echtscheiding. Vanwege problemen met één van de kinderen is, op advies van het Bureau Jeugdzorg, de echtscheiding uitgesteld. Omdat appellant en zijn ex-partner kinderen hebben en een woning die in gezamenlijk eigendom is, hadden zij een en/of rekening voor de kinderkosten en de kosten van de woning. Tot maart 2019 heeft zijn ex-partner via deze rekening in zeer beperkte mate meebetaald aan de lasten in verband met de hypotheek op de woning, daarna is zij daarmee opgehouden. Zij huurt sinds het vertrek uit de gezamenlijke woning zelf een woonruimte waarvoor zij de volledige lasten betaalt. De gezamenlijke rekeningen werden alleen gebruikt voor de kosten van de kinderen en de woonlasten. Contact was er alleen vanwege de kinderen, verder werden er geen gezamenlijke activiteiten ondernomen en was er geen contact. Op het moment van de zitting van de Raad was de echtscheiding tussen appellant en zijn ex-partner inmiddels uitgesproken en ingeschreven. De woning was echter nog niet verdeeld.

4.5.3. De Svb heeft het omslagpunt gelegd bij maart 2019, omdat de ex-partner toen niet meer (in geringe mate) bijdroeg aan de kosten van de woning. Gezien alle andere omstandigheden is dit niet een zodanig markante gebeurtenis dat pas vanaf dat moment sprake is van duurzaam gescheiden leven. Gezien alle feiten en omstandigheden, in onderling verband gezien, was er reeds op 1 januari 2019 sprake van een situatie van duurzaam gescheiden leven.

[ECLI:NL:CRVB:2022:1387](https://www.eclinet.nl/crvb/2022/1387)

JnB 2022, 581

MK CRvB, 24-06-2022 (publ. 07-07-2022), 21/2617 AOW en 21/2618 AOW

Raad van bestuur van de Svb.

Algemene Ouderdomswet (AOW) 1 lid 3 aanhef en onder b

AOW. DUURZAAM GESCEIDEN LEVEN. Dat het oorspronkelijke onderzoek niet op alle punten heeft geleid tot een juiste weergave van de situatie blijkt uit het feit dat bepaalde feiten en omstandigheden die in de verklaring DGL stonden en die ten grondslag zijn gelegd aan de besluiten van 15 januari 2019, te weten de machtigingen van elkaars bankrekeningen en de inhoud van de testamenten, later verifieerbaar zijn weerlegd. Voor de Raad is het, evenals voor de rechtbank, niet uit te sluiten dat ook op andere punten de antwoorden feitelijk niet geheel juist, te summier of niet in de goede context zijn genoteerd.

Over de zorg die verleend werd, de bezoeken die samen werden afgelegd en de verjaardagen die samen werden bezocht hebben betrokkenen in bezwaar nuances aangebracht ten opzichte van de ondertekende verklaringen, zonder met die verklaringen in strijd te komen. De Svb heeft het bestreden besluit ten onrechte uitsluitend gebaseerd op de getekende verklaringen en de rapportage die van het huisbezoek is opgemaakt en, zo lijkt uit de motivering van dat besluit te kunnen worden afgeleid, daarbij niet of nauwelijks gewicht gehecht aan de nuanceringen in bezwaar.

De beroepsgrond van de Svb dat de rechtbank ten onrechte heeft bepaald dat de Svb in haar onderzoek naar duurzaam gescheiden leven ook moet vragen naar het afzonderlijk eigen leven, slaagt. Voor de beoordeling of sprake is van duurzaam gescheiden leven is van belang

of de feitelijke omstandigheden wijzen op een echtelijke samenleving. De rechtbank heeft onvoldoende onderkend dat met name zorgvuldig moet worden onderzocht wat een echtpaar nog aan elkaar bindt.

Anders dan de rechtbank zal de Raad de SvB niet meer in de gelegenheid stellen om een nieuw besluit op bezwaar te nemen. De Raad beschikt over voldoende gegevens om zelf in de zaak te voorzien.

[ECLI:NL:CRVB:2022:1449](#)

JnB 2022, 582

MK CRvB, 24-06-2022 (publ. 07-07-2022), 21/3485 AOW

Raad van bestuur van de SvB.

Algemene Ouderdomswet (AOW) 1 lid 3 aanhef en onder b

AOW. DUURZAAM GESCHIEDEN LEVEN. Naar het oordeel van de Raad blijkt uit de feiten en omstandigheden niet ondubbelzinnig dat appellant en zijn partner beiden afzonderlijk een eigen leven leiden als waren zij niet als partner geregistreerd. Daar doet niet aan af dat het geregistreerd partnerschap tussen appellant en zijn partner voornamelijk is ingegeven door de wens van appellant om zijn partner te helpen bij de aanschaf van de boerderij en de zaken daaromheen goed te regelen. Ook het feit dat de partner haar eigen hypotheeklasten draagt en dat zij verder de financiën gescheiden hebben, niet samenwonen, geen relatie meer hebben en dat ook niet meer willen, leidt niet tot een ander oordeel. Het samen eigenaar zijn van de boerderij, waar de partner van appellant in mag wonen en het feit dat in het testament is opgenomen dat de boerderij naar de langstlevende gaat om veilig te stellen dat de partner er na het overlijden van appellant kan blijven wonen, duidt immers zowel op een vorm van zorg als op een financiële verwevenheid. Door het financiële partnerschap kunnen appellant en zijn partner profiteren van de erfrechtelijke voordelen daarvan. Daarnaast zijn er ook nog regelmatige contacten, gezamenlijke maaltijden en het bezit van een sleutel van elkaars woning. Appellant leefde in de periode in geding niet duurzaam gescheiden van zijn partner in de zin van artikel 1, derde lid, onderdeel b, van de AOW, zodat hij voor de toepassing van die wet niet is aan te merken als ongehuwde.

Aangevallen uitspraak bevestigd.

[ECLI:NL:CRVB:2022:1453](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

TOZO, NOW, TOFA

JnB 2022, 583

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 30-06-2022 (publ. 05-07-2022), BRE 21/3834 TOZO

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg, verweerder.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

TOZO. OPBRENGST VERHUUR CAMPER EN CHALET. Eiseres heeft met de opbrengst uit de verhuur van haar camper een chalet aangeschaft. Met de opbrengsten uit de verhuur van het

chalet heeft zij een lening afgelost, vaste lasten voldaan en het chalet verder opgeknapt. Met de inkomsten die zij heeft genoten uit de verkoop van de camper heeft zij een tweede chalet aangeschaft. Het college stelt naar het oordeel van de rechtbank terecht dat hieruit blijkt dat eiseres de inkomsten heeft aangewend om te investeren in de uitbreiding van haar activiteiten als verhuurder, terwijl zij daarmee had kunnen voorzien in haar levensonderhoud. Deze keuze van eiseres dient niet afgewenteld te worden op de Tozo. Beroep ongegrond.

[ECLI:NL:RBZWB:2022:3605](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

APV

JnB 2022, 584

ABRS, 06-07-2022, 202108102/1/A3

burgemeester van Amsterdam.

Gemeentewet 149

Algemene Plaatselijke Verordening 2008 2.8 lid 1, 2.9A lid 2

APV. VERBLIJFSVERBOD. BEVOEGDHEID. EVENREDIGHEID. DWANGSOM. I.c. wordt geoordeeld dat aan de burgemeester de bevoegdheid mag worden gegeven om een verblijfsverbod op te leggen als in artikel 2.9A van de APV is gedaan. De betreffende bepalingen uit de APV dupliceren niet de Opiumwet. Betreffende bepalingen uit de APV zijn verbindend. Het verblijfsverbod is in dit geval evenredig en de last onder dwangsom mocht worden opgelegd.

[...] Bij besluit van [...] heeft de burgemeester aan [appellant] meegedeeld dat hij van 24 augustus 2019 tot en met 23 februari 2020 niet in dealeroverlastgebied Centrum mag komen (hierna: het verblijfsverbod).

Daarnaast heeft de burgemeester bepaald dat [appellant] voor iedere overtreding van het verblijfsverbod € 1000,00 moet betalen met een maximum van € 10.000,00 (hierna: de last onder dwangsom).

[...] Verblijfsverbod

5. De Afdeling is het eens met de rechtbank dat aan de burgemeester de bevoegdheid mag worden gegeven om een verblijfsverbod op te leggen als in artikel 2.9A van de APV is gedaan. Zoals de rechtbank, onder verwijzing naar de uitspraak van de Hoge Raad van 19 februari 2013, [ECLI:NL:HR:BY5725](#), terecht heeft geoordeeld, is de raad met betrekking tot het verbod als bedoeld in de vergelijkbare bepaling artikel 2.7, tweede lid van de APV niet buiten zijn verordenende bevoegdheid getreden en dupliceren de betreffende bepalingen uit de APV niet de Opiumwet. Beide wettelijke regelingen hebben namelijk een ander doel. Het doel dat de gemeenteraad heeft gehad bij het vaststellen van de bepalingen in de APV is, anders dan [appellant] betoogt, wel van doorslaggevende betekenis. Dat doel is het herstel van de openbare orde. Met artikel 2.9A van de APV is namelijk beoogd de overlast als gevolg van dealen tegen te gaan. In de Opiumwet staat het dealen zelf voorop.

Herstel van de openbare orde bevat niet het element om leed toe te voegen aan de overtreder. Dat is wel nodig om de maatregel als bestraffende sanctie aan te merken. Het enkele feit dat de overtreding van het verblijfsverbod strafbaar is, maakt niet dat de oplegging van het verblijfsverbod om daarmee de openbare orde te herstellen zelf ook een punitief karakter krijgt. De rechtbank heeft dus terecht geoordeeld dat de betreffende bepalingen uit de APV verbindend zijn.

[...]

- Is het verblijfsverbod evenredig?

6. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de burgemeester alle belangen voldoende heeft afgewogen. Het algemene belang bij het opleggen van het verblijfsverbod bestaat uit het tegengaan van overlast. Daartegenover staat dat [appellant] zich vrij wil kunnen verplaatsen in het gebied Centrum. Niet in geschil is dat hij eerder overlast heeft veroorzaakt. Hij heeft eerder ook al een verblijfsverbod van drie maanden gehad. Bovendien woont hij niet in het gebied en heeft hij niet aangevoerd dat hij voor werk of medische voorzieningen in het gebied moet zijn. Gezien deze omstandigheden mocht de burgemeester in dit geval het belang van het tegengaan van overlast zwaarder laten wegen dan het belang van [appellant]. Het verblijfsverbod is dus niet in strijd met het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel.

Last onder dwangsom

7. De Afdeling volgt de rechtbank in haar oordeel dat de burgemeester de last onder dwangsom mocht opleggen. Ook als iemand geen of weinig financiële draagkracht heeft, gaat van een last onder dwangsom een prikkel uit. In het geval van [appellant] mocht de burgemeester die prikkel nodig vinden omdat eerdere maatregelen, waaronder een verblijfsverbod van drie maanden, er niet toe hebben geleid dat hij is gestopt met het veroorzaken van overlast. De last onder dwangsom is erop gericht om toekomstige overtredingen te voorkomen. Van strijd met het evenredigheidsbeginsel is dan ook geen sprake.

[...]

8. Het hoger beroep is ongegrond. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1895](#)

JnB 2022, 585

MK ABRS, 06-07-2022, 202104198/1/A3

burgemeester van Enkhuizen.

Algemene Plaatselijke Verordening Enkhuizen 2017

APV. HANDHAVING. EXPLOITATIEVERGUNNING. VOORSCHRIFTEN. Van de rechtsgeldigheid van vergunningvoorschriften moet worden uitgegaan als deze niet zijn herroepen of vernietigd in de daarvoor bedoelde bezwaar- of beroepsprocedure. Die voorschriften zijn dan in rechte onaantastbaar en uitgangspunt is dat dergelijke voorschriften afdwingbaar zijn. Op dit uitgangspunt is een uitzondering mogelijk als evident is dat het voorschrift niet gesteld had mogen worden. I.c. moet in rechte uitgegaan worden van de gelding van het voorschrift dat de vergunning bij een gewijzigde exploitatie van rechtswege vervalt en kan [appellant] in deze procedure over de last onder bestuursdwang de rechtmatigheid daarvan niet meer aanvechten. EVENREDIGHEID. Verwijzing naar ABRS 02-02-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:285](#). I.c. was de sluiting van het bedrijf evenredig.

[...] Bij besluit van [...] heeft de burgemeester [appellant] onder aanzegging van bestuursdwang gelast om het zonder vergunning exploiteren van horeca-inrichting [bedrijf] te staken en gestaakt te houden.

[...] Kan [appellant] de rechtmatigheid van de exploitatievergunning in deze procedure aan de orde stellen?

6. De exploitatievergunning is op 8 augustus 2013 verleend en tegen dat besluit is geen bezwaar gemaakt. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de vergunning daardoor in rechte onaanastbaar is geworden, zodat van de gelding van de aan de vergunning verbonden voorschriften moet worden uitgegaan. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling kunnen vergunningvoorschriften waartegen beroep heeft opengestaan, worden gehandhaafd zonder dat nagegaan hoeft te worden of die voorschriften rechtmatig zijn vastgesteld. Dat is in het belang van de rechtszekerheid. Van de rechtsgeldigheid van vergunningvoorschriften moet worden uitgegaan als deze niet zijn herroepen of vernietigd in de daarvoor bedoelde bezwaar- of beroepsprocedure. Die voorschriften zijn dan in rechte onaanastbaar en uitgangspunt is dat dergelijke voorschriften afdwingbaar zijn. Op dit uitgangspunt is een uitzondering mogelijk als evident is dat het voorschrift niet gesteld had mogen worden. Een dergelijke bijzondere omstandigheid kan ertoe leiden dat uit de belangenafweging die aan een besluit tot handhaving vooraf dient te gaan, de conclusie moet worden getrokken dat van handhaving van dat voorschrift dient te worden afgezien. Zie de uitspraak van de Afdeling van 30 januari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:260](#), onder 35. De Afdeling moet dus beoordelen of evident is dat het vergunningvoorschrift dat de vergunning bij een gewijzigde exploitatie van rechtswege vervalt niet gesteld had mogen worden.

6.1. In de vergunning staat: "De vergunning vervalt wanneer een wijziging is gekomen in de exploitatie van het horecabedrijf, dan wel wanneer de exploitatie is overgegaan op een andere ondernemer." Het gaat om een ontbindende voorwaarde: als een van de genoemde feiten zich voordoet, dan vervalt de vergunning van rechtswege. Dat betekent dat de vergunning vervalt zonder dat daar nog een handeling van iemand voor nodig is. Op grond van artikel 38 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek kan een rechtshandeling onder een voorwaarde worden verricht, tenzij uit de wet of de aard van de rechtshandeling anders voortvloeit. Dat artikel is gelet op artikel 59 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek buiten het vermogensrecht van overeenkomstige toepassing voor zover de aard van de rechtshandeling of van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet. Artikel 38 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op de vergunning zoals die in deze zaak voorligt. Het is daarom mogelijk om in de vergunning een ontbindende voorwaarde op te nemen. Het is om die reden niet evident dat de burgemeester dit voorschrift niet in de vergunning had mogen opnemen. Het is ook niet evident dat het voorschrift in strijd is met de APV, de Dienstenwet, de Dienstenrichtlijn, fundamentele rechtsbeginselen en artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM. De rechtbank is terecht tot hetzelfde oordeel gekomen. Dat betekent dat in rechte uitgegaan moet worden van de gelding van dit voorschrift en dat [appellant] in deze procedure over de last onder bestuursdwang de rechtmatigheid daarvan niet meer kan aanvechten. Het betoog slaagt niet.

Was de sluiting van [bedrijf] onevenredig?

7. [...] Tussen partijen is in geschil of handhavend optreden in dit geval onevenredig is.

7.1. In de uitspraak van 2 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:285](#), onder 7.10, heeft de Afdeling overwogen dat als de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, de bestuursrechter de (uitkomst van de) belangenafweging die ten grondslag ligt aan besluiten zal toetsen aan de norm die is neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht. [...]

7.2. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de gevolgen van de sluiting voor [appellant] niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. [appellant] wordt niet gevolgd in zijn stelling dat sluiting van [bedrijf] onevenredig was omdat de burgemeester op grond van de

vergunning van 8 augustus 2013 al over alle benodigde gegevens beschikte en dat het alleen gaat om het afstoten van een lokaliteit en een deel van het terras. Die omstandigheden doen er immers niet aan af dat er sprake was van een gewijzigde exploitatie en dat [appellant] als gevolg daarvan een nieuwe vergunning nodig had. De burgemeester heeft er terecht op gewezen dat het van groot belang is dat de vergunningen op orde zijn, zodat hij een goed overzicht heeft van de horecagelegenheden in Enkhuizen. De burgemeester mocht daarbij betrekken dat het uit een oogpunt van openbare orde van belang is dat duidelijk is wie zeggenschap over een horecagelegenheid heeft, zodat hij bij incidenten weet wie hij moet aanspreken. [appellant] wordt ook niet gevolgd in zijn betoog dat sluiting van [bedrijf] een onevenredige maatregel was omdat het de burgemeester er alleen maar om te doen was dat hij een nieuwe exploitatievergunning zou aanvragen. De gevolgen van de sluiting voor [appellant] waren groot, maar hij had deze kunnen voorkomen. De burgemeester heeft hem er al vanaf januari 2019 meerdere keren duidelijk en op verschillende manieren op gewezen dat hij een nieuwe exploitatievergunning moest aanvragen, waaronder in het besluit over de preventieve last onder dwangsom van 11 juli 2019 en in een e-mailbericht van 31 oktober 2019. [appellant] heeft daar tot na de feitelijke sluiting op 24 december 2019 geen gehoor aan gegeven. Dat de burgemeester [bedrijf] net voor de kerstdagen heeft gesloten, leidt gelet op het langdurig nalaten om een vergunning aan te vragen tenslotte ook niet tot het oordeel dat de sluiting onevenredig was. Gezien het besluit van 12 december 2019 kon [appellant] een sluiting tijdens de kerstdagen zien aankomen.

Het betoog slaagt niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1900](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet Bibob

JnB 2022, 586

Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam, 05-07-2022 (publ. 06-07-2022), ROT 22/2468
burgemeester van [plaats] (de burgemeester).

Wet experiment gesloten coffeeshopketen

Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) 3 lid 1, lid 6, 4 lid 1, 7a lid 3

WET BIBOB. EXPLOITATIEVERGUNNING. INTREKKING. EVENREDIGHEID. Intrekking (gewijzigde) exploitatievergunning coffeeshop. Niet in geschil is dat [naam bedrijf 1] het Bibob-vragenformulier niet volledig juist heeft ingevuld. Gelet hierop is er een vermoeden van valsheid in geschrifte. I.c. heeft de burgemeester de ernst van de vermoede valsheid in geschrifte onvoldoende onderbouwd en heeft onvoldoende feiten en omstandigheden gesteld die aannemelijk maken dat [naam bedrijf 1] het oogmerk had om informatie achter te houden om daarmee de vergunning te kunnen behouden. Mede in het licht daarvan heeft de burgemeester onvoldoende gemotiveerd waarom een intrekking van de (gewijzigde) exploitatievergunning in het geval van [naam bedrijf 1] evenredig is. O.m. verwijzing naar **ABRS 02-02-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:285](#).**

[ECLI:NL:RBROT:2022:5391](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2022, 587

MK ABRs, 06-07-2022, 202106573/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

EU Handvest 4

Verordening (EU) Nr. 604/2013

DUBLINVERORDENING. Toetsingskader voor zaken waarin een vreemdeling betoogt dat hij bij overdracht aan een andere lidstaat indirect een reëel risico loopt op refoulement. Staatssecretaris heeft niet deugdelijk gemotiveerd dat de overdracht van een Syrische vreemdeling aan Denemarken niet indirect het reële risico op schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het EU Handvest met zich brengt.

Inleiding

1. De vreemdeling heeft de Syrische nationaliteit. In 2015 heeft zij een verblijfsvergunning asiel gekregen in Denemarken, maar op 17 maart 2021 is door de Deense autoriteiten besloten om haar verblijfsrecht niet te verlengen. De vreemdeling heeft vervolgens in Nederland een asielaanvraag gedaan. De staatssecretaris heeft haar asielaanvraag niet in behandeling genomen, omdat volgens hem Denemarken verantwoordelijk is. De Deense autoriteiten hebben deze verantwoordelijkheid geaccepteerd. De vreemdeling betoogt dat zij na overdracht aan Denemarken het reële risico loopt op zogeheten refoulement. Refoulement is het uitzetten van iemand naar een land waar hij of zij het reële risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het EU Handvest, kort gezegd onmenselijke behandeling. De vreemdeling is bang dat de Deense autoriteiten haar zullen uitzetten naar Syrië.

1.1. Deze uitspraak gaat over de vraag of en hoe moet worden beoordeeld of de vreemdeling bij overdracht aan Denemarken mogelijk indirect een reëel risico loopt op refoulement vanwege een ander beschermingsbeleid voor Syriërs dat daar geldt. Meer in het algemeen staat in deze uitspraak centraal onder welke omstandigheden Nederland een vreemdeling niet met toepassing van de Dublinverordening kan overdragen aan een andere lidstaat wegens een reëel risico dat die vreemdeling in strijd met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het EU Handvest wordt uitgezet naar het land van herkomst. [...]

Bewijslast

8.3. De bewijslast om een reëel risico op indirect refoulement aannemelijk te maken, ligt bij de vreemdeling. Anders dan de vreemdeling betoogt en uit de uitspraak van de Afdeling van 4 november 2020, onder 10.2, lijkt te volgen, heeft de rechtbank terecht overwogen dat niet ieder restrictiever beschermingsbeleid moet worden aangemerkt als tekortkoming in de asielprocedure van de verantwoordelijke lidstaat. Om aan de bewijslast te voldoen moet een vreemdeling in de eerste plaats algemene informatie overleggen waaruit voldoende concrete aanknopingspunten volgen dat het beschermingsbeleid in de verantwoordelijke lidstaat evident en fundamenteel verschilt van het beleid dat door de Nederlandse autoriteiten wordt gevoerd. Dat evidente en fundamentele verschil moet erin gelegen zijn dat op voorhand duidelijk is - dus zonder een inhoudelijke beoordeling van de

asielaanvraag - dat een vreemdeling in de verantwoordelijke lidstaat op grond van het algemene beschermingsbeleid geen internationale bescherming krijgt, terwijl hij dat in Nederland in beginsel wel krijgt. Alleen dan kan wegens het verschil in beschermingsbeleid sprake zijn van een fundamentele systeemfout, die de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereikt in de zin van het arrest Jawo, punt 91 tot en met 93.

8.4. Naast een evident en fundamenteel verschil in beschermingsbeleid moet een vreemdeling concrete aanknopingspunten naar voren brengen waaruit blijkt dat niet alleen het bestuursorgaan maar ook de rechter in de verantwoordelijke lidstaat hem niet zal beschermen tegen refoulement. Dat kan een vreemdeling in de eerste plaats doen door een voor hem negatieve uitspraak van de hoogste rechter in de verantwoordelijke lidstaat over te leggen waaruit volgt dat die rechter van oordeel is dat hij kan terugkeren naar het land van herkomst.

8.4.1. Een vreemdeling hoeft daarbij, anders dan de rechtbank heeft overwogen, niet te hebben doorgeprocedeerd tot aan het EHRM. [...]

8.5. In de tweede plaats kan een vreemdeling het ontbreken van bescherming door de rechter in de verantwoordelijke lidstaat aannemelijk maken door algemene informatie over te leggen waaruit volgt dat de rechterlijke procedure in de verantwoordelijke lidstaat niet effectief is. [...]

8.6. Als een vreemdeling aan zijn bewijslast heeft voldaan, dan is het aan de staatssecretaris om alle twijfel over een mogelijk reëel risico bij overdracht weg te nemen. [...]

Het risico op indirect refoulement bij overdracht aan Denemarken

9. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen is niet in geschil dat de vreemdeling met de door haar overgelegde algemene informatie over het Deense en Nederlandse beschermingsbeleid voor Syrische vreemdelingen een evident en fundamenteel verschil daarin aannemelijk heeft gemaakt. De Deense autoriteiten beschouwen de regio Damascus als veilig gebied, terwijl de staatssecretaris in zijn brief van 6 september 2021 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (TK 2020-2021, 19 637, nr. 2769) schrijft dat hij het huidige Nederlandse landenbeleid voor Syrië handhaaft wegens de ernstige mensenrechtensituatie en de onvoorspelbaarheid van zowel het regime als oppositionele machthebbers waardoor in het algemeen moet worden aangenomen dat vreemdelingen bij terugkeer het reële risico lopen op ernstige schade. Flagrante mensenrechtenschendingen van de zijde van de Syrische regering en de verschillende machthebbers in het noorden van Syrië vinden nog altijd op grote schaal plaats in het gehele land en zijn van onverminderd brute aard, staat in de brief.

9.1. De vreemdeling heeft op twee manieren aan haar bewijslast voldaan dat het Refugee Appeals Board het Deense asielbeleid niet afkeurt. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, kan in de eerste plaats uit de omstandigheid dat het Refugee Appeals Board in ongeveer een derde van alle beroepzaken van Syrische vreemdelingen het afwijzende besluit van de immigratiedienst heeft vernietigd en op individuele gronden een verblijfsvergunning heeft verleend, niet worden afgeleid dat zij het Deense landenbeleid voor Syrië afkeurt. Daaruit moet juist worden afgeleid dat de hoogste Deense rechter van oordeel is dat vreemdelingen in beginsel wel kunnen worden uitgezet naar Syrië als hun individuele omstandigheden daar niet aan in de weg staan. [...]

9.2. De vreemdeling heeft in hoger beroep in de tweede plaats een uitspraak van het Refugee Appeals Board in haar eigen zaak overgelegd, waarin de beslissing om haar verblijfsvergunning niet te verlengen is bekrachtigd. Ook daarmee heeft zij concrete aanknopingspunten geboden voor het oordeel dat zij in Denemarken geen rechtsbescherming krijgt tegen wat ook in de ogen van de staatssecretaris zelf refoulement is. [...]

9.3. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat tussen Nederland en Denemarken een evident en fundamenteel verschil bestaat in beschermingsbeleid, en dat de vreemdeling aannemelijk heeft

gemaakt dat de Deense rechter haar niet beschermt tegen uitzetting naar Syrië. Daarom is het aan de staatssecretaris om de twijfel over een mogelijk reëel risico op schending van het verbod op refoulement weg te nemen. Dit heeft de staatssecretaris niet gedaan door zich op het standpunt te stellen dat in Denemarken geen sprake is van aan het systeem gerelateerde tekortkomingen van de asielprocedure in het algemeen of in de procedure waarbinnen de betreffende vergunningen worden ingetrokken dan wel niet worden verlengd en dat niet is gebleken dat het niet mogelijk is om vanuit Denemarken een klacht in te dienen bij het EHRM. De vreemdeling klaagt terecht dat de staatssecretaris verplicht is directe en indirecte risico's op schending van het verbod op refoulement te voorkomen en niet deugdelijk heeft gemotiveerd dat haar overdracht aan Denemarken niet indirect het reële risico op schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het EU Handvest met zich brengt. [...]

Samenvatting

12. De Afdeling heeft in deze uitspraak het toetsingskader uiteengezet voor zaken waarin een vreemdeling betoogt dat hij bij overdracht aan een andere lidstaat indirect een reëel risico loopt op refoulement. Uitgangspunt blijft dat de staatssecretaris ervan uit mag gaan dat in de lidstaten een effectieve en gelijkwaardige bescherming wordt geboden tegen refoulement, ook als beschermingsbeleid tussen lidstaten verschilt. Het is aan een vreemdeling om dit uitgangspunt te weerleggen. Een vreemdeling moet om dat te doen naast een evident en fundamenteel verschil in beschermingsbeleid ook concrete aanknopingspunten naar voren brengen waaruit blijkt dat niet alleen het bestuursorgaan maar ook de rechter in de verantwoordelijke lidstaat hem niet zal beschermen tegen refoulement. In dit geval heeft de vreemdeling aan die bewijslast voldaan en is het daarom aan de staatssecretaris om alsnog alle twijfel over een mogelijk reëel risico op indirect refoulement weg te nemen. Dat heeft de staatssecretaris tot op heden niet gedaan.

[ECLI:NL:RVS:2022:1864](#)

JnB 2022, 588

MK ABRs, 06-07-2022, 202105270/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

EU Handvest 4

Verordening (EU) Nr. 604/2013

DUBLINVERORDENING. Niet aannemelijk gemaakt dat de overdracht van een Syrische vreemdeling aan Zweden indirect het reële risico op schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het EU Handvest met zich brengt.

1. De vreemdeling heeft de Syrische nationaliteit. Omdat hij eerder in Zweden asiel heeft gevraagd, heeft de staatssecretaris de Zweedse autoriteiten verzocht de vreemdeling terug te nemen (artikel 18, eerste lid, onder d, van de Dublinverordening). Op 28 april 2021 hebben de Zweedse autoriteiten bevestigd dat zij te laat op dat verzoek hebben gereageerd en daarmee verplicht zijn geworden om de vreemdeling terug te nemen (artikel 22, zevende lid, van de Dublinverordening). De vreemdeling betoogt dat de Zweedse autoriteiten hem zullen uitzetten naar Syrië en hij daarom indirect het reële risico loopt op zogeheten refoulement. [...]

5. De rechtbank heeft terecht overwogen dat tussen Nederland en Zweden een verschil in beschermingsbeleid voor Syrische vreemdelingen aannemelijk is gemaakt. Dat wordt bevestigd door het in hoger beroep overgelegde AIDA-rapport voor Zweden, 2020 Update, p. 64, en de e-mailwisseling tussen Vluchtelingenwerk Nederland en het Swedish Refugee Law Center. Uit die

stukken volgt dat Zweden geen algemeen beschermingsbeleid voert voor Syrische vreemdelingen en de stad Damascus in sommige gevallen als binnenlands vestigingsalternatief aanmerkt. De rechtbank overweegt terecht dat in het Nederlandse beleid daarentegen algemeen uitgangspunt is dat vreemdelingen die geen actief aanhanger zijn van het regime bij terugkeer naar Syrië vanuit het buitenland een reëel risico lopen op ernstige schade.

5.1. De rechtbank heeft echter ten onrechte overwogen dat de vreemdeling een reëel risico op indirect refoulement bij overdracht aan Zweden aannemelijk heeft gemaakt en de staatssecretaris daar nader onderzoek naar had moeten doen. De staatssecretaris betoogt namelijk terecht dat met het verschil in beschermingsbeleid nog geen tekortkoming in de Zweedse asielprocedure aannemelijk is gemaakt. Daarvoor is noodzakelijk dat de vreemdeling ook concrete aanknopingspunten overlegt dat de hoogste Zweedse rechter het in Zweden geldende beschermingsbeleid inhoudelijk niet afkeurt. Dat heeft de vreemdeling niet gedaan met de uitspraken van de Zweedse rechter die hij heeft overgelegd. Daaruit volgt juist dat hij zijn rechtsmiddel tegen het afwijzende besluit van de Zweedse immigratiedienst heeft ingetrokken. Hij heeft daarmee de kans laten lopen om aannemelijk te maken dat de hoogste rechter het afwijzende asielbesluit inhoudelijk heeft bekrachtigd en van oordeel is dat hij in beginsel naar Syrië kan terugkeren. Ook heeft de vreemdeling geen algemene landeninformatie overgelegd waaruit volgt dat de hoogste Zweedse rechter zich heeft uitgelaten over het Zweedse beschermingsbeleid voor Syriërs en dat niet afkeurt. [ECLI:NL:RVS:2022:1862](#)

Bij deze uitspraken heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2022, 589

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 09-06-2022 (publ. 04-07-2022), NL21.8102
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2013/32/EU 24 lid 1

PROCEDURERICHTLIJN. Artikel 24, eerste lid, van de Procedurerichtlijn verplicht in beginsel niet tot het verrichten van een medisch onderzoek naar de vraag of iemand die een asielverzoek doet, bijzondere procedurele waarborgen behoeft. Verweerder mag in beginsel ook gunstiger regelingen vaststellen en bepalen dat een medisch onderzoek wordt verricht naar de vraag of de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft. Verweerder heeft onvoldoende goede rechtvaardiging gegeven voor het maken van onderscheid tussen asielzoekers van wie de aanvragen in spoor 2 worden behandeld en asielzoekers van wie de aanvraag op andere wijze wordt afgedaan.

3.3 De rechtbank stelt vast dat artikel 24, eerste lid, van de Procedurerichtlijn in beginsel niet verplicht tot het verrichten van een medisch onderzoek naar de vraag of iemand die een asielverzoek doet, bijzondere procedurele waarborgen behoeft. De uniewetgever laat de nationale autoriteiten daarin ruimte. Daarmee is er, in tegenstelling tot hetgeen deze rechtbank, zittingsplaats 's-Hertogenbosch [[ECLI:NL:RBDHA:2021:1381](#)] in haar hiervoor genoemde uitspraak van 18 februari 2021 heeft geoordeeld, geen grond voor het oordeel dat verweerder geen ruimte heeft om ten aanzien van bepaalde categorieën van vreemdelingen uitzonderingen te maken voor wat betreft het verrichten van een medisch onderzoek. Dit laat wel onverlet dat verweerder altijd, ook als een medisch onderzoek is verricht, oog moet houden voor signalen waaruit blijkt van het bestaan van een behoefte aan bijzondere procedurele waarborgen.

3.4 De rechtbank stelt verder vast dat artikel 24, eerste lid, van de Procedurerichtlijn een minimumnorm is, die dus niet verder strekt dan dat moet worden beoordeeld of bijzondere procedurele waarborgen nodig zijn. Dit betekent dat verweerder in beginsel ook gunstiger regelingen mag vaststellen en mag bepalen dat een medisch onderzoek wordt verricht naar de vraag of de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft. Daarbij mag verweerder ook bepalen dat deze gunstigere regeling niet geldt voor één of meer specifieke categorieën asielzoekers, maar daarvoor moet dan wel een goede rechtvaardiging worden gegeven. De rechtbank ziet zich in dit geval gesteld voor de vraag of een dergelijke rechtvaardiging is gegeven.

3.5 Verweerder heeft ter zitting aangegeven dat asielverzoeken van vreemdelingen die afkomstig zijn uit een veilig land van herkomst op basis van alleen die afkomst in het zogenoemde spoor 2 worden behandeld. Op grond van de afkomst wordt namelijk aangenomen dat het asielverzoek niet erg kansrijk is. Het doel van spoor 2 is, zo blijkt ook uit Werkinstructie 2021/14, om een groep vreemdelingen van wie de aanvragen in principe niet kansrijk zijn, efficiënt en snel door de procedure te geleiden zodat zij niet onnodig lang plekken bezet houden in de opvang.

3.6 De rechtbank is van oordeel dat verweerder hiermee onvoldoende goede rechtvaardiging heeft gegeven voor het maken van onderscheid tussen asielzoekers van wie de aanvragen in spoor 2 worden behandeld en asielzoekers van wie de aanvraag op andere wijze wordt afgedaan. Het enkele feit dat een vreemdeling afkomstig is uit een veilig land van herkomst zegt immers niets over het al dan niet bestaan van een behoefte aan bijzondere procedurele waarborgen.

3.6.1 Ook de doelmatige afhandeling van aanvragen ten aanzien waarvan volgens verweerder het rechtsvermoeden bestaat dat geen bescherming nodig is, vormt naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende rechtvaardiging voor het maken van dit onderscheid. Bij een asielverzoek staat voorop dat de vreemdeling gegronde vrees voor vervolging kan hebben, dan wel een reëel risico kan lopen op een in artikel 3 van het EVRM verboden behandeling, ook als het rechtsvermoeden bestaat dat bescherming niet nodig is. De vreemdeling kan dat rechtsvermoeden weerleggen door middel van onder meer zijn eigen verklaringen waarom in zijn specifieke geval het land van herkomst niet als veilig kan worden aangemerkt. Voor deze categorie asielzoekers vormt daarmee het gehoor, net zoals voor andere categorieën asielzoekers, een belangrijk onderdeel van de asielprocedure. Dat betekent naar het oordeel van de rechtbank dat ten tijde van het gehoor in ieder geval deugdelijk moet zijn beoordeeld of de vreemdeling gehoord kan worden en of bijzondere procedurele waarborgen nodig zijn, met name of sprake is van fysieke of psychische beperkingen waarmee verweerder bij het horen en beslissen rekening moet houden.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:6412](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rbdha/2022/6412)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2022, 590

MK ABRS, 01-07-2022, 202203190/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59 lid 1 a, 61

Vb 2000 5.1b lid 3 lid 4

VREEMDELINGENBEWARING. Hoewel het betoog van de vreemdeling dat er een verschil bestaat tussen willen terugkeren en meewerken aan de terugkeer op zichzelf klopt, leidt dit in

zijn geval niet tot de conclusie dat het oordeel van de rechtbank over grond 3i onjuist is. Op de vreemdeling rust namelijk de plicht om uit eigen beweging Nederland te verlaten (artikel 61 van de Vw 2000). In dit geval leidt de verklaring van de vreemdeling dat hij niet wil vertrekken, mogelijkwerwijs tot de conclusie dat hij, indien daartoe gedwongen, zal meewerken aan de uitzetting. Maar die verklaring leidt ook tot de conclusie dat hij niet uit eigen beweging zal voldoen aan zijn verplichting tot zelfstandig vertrek. Dat wordt niet anders doordat de vreemdeling ook heeft gezegd dat hij uiteindelijk wel zal meewerken aan een gedwongen vertrek. De rechtbank heeft daarom terecht geoordeeld dat de staatssecretaris grond 3i terecht ten grondslag heeft gelegd aan de maatregel.

[ECLI:NL:RVS:2022:1858](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoeding

JnB 2022, 591

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 12-05-2022 (publ. 05-07-2022), NL22.4421
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 6 lid 3

VREEMDELINGENBEWARING. De rechtbank overweegt dat verweerder geen enkele reden heeft gegeven waarom eiser nog zes dagen heeft vastgezet nadat de maatregel al was opgeheven. Gelet hierop acht de rechtbank een schadevergoeding ter hoogte van 150% van het geldende normbedrag - wat neerkomt op € 150,- per dag - passend voor de onrechtmatige voortdoring van de vrijheidsontneming vanaf 23 maart 2022 tot en met 28 maart 2022. Dit komt neer op een vergoeding van 6 dagen x € 150,- = € 900,-.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:6479](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Uitzetting

JnB 2022, 592

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 25-04-2022 (publ. 05-07-2022), AWB 21/2694,
AWB 21/2695

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 64

UITZETTING. Eiser is geboren op [datum] 2018. Hij lijdt aan homozygote sikkelcelziekte en heeft de Nigeriaanse nationaliteit. Verweerder heeft hem geen uitstel van vertrek verleend op grond van artikel 64 Vw. Gelet op de kosten van de benodigde medische behandeling, eisers afhankelijkheid van zijn moeder, haar precaire financiële situatie, haar uitgangspositie op de arbeidsmarkt en het gegeven dat een ziektekostenverzekering in Nigeria is voorbehouden aan een kleine minderheid die in de formele sector werkt, bestaat er naar het oordeel van de rechtbank serieuze twijfel of de behandeling voor eiser feitelijk toegankelijk is. Verweerder heeft daar ten onrechte geen nader onderzoek naar gedaan. Het beroep slaagt.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:6477](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB 2022, 593

MK ABRS, 06-07-2022, 202106513/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 7:2, 7:3

PROCESRECHT. Toepassing hoorplicht door de staatssecretaris in de bezwaarfase in vreemdelingenzaken. De handvatten die de WI biedt om te beoordelen of een bezwaar kennelijk ongegrond is, zijn in algemene zin in overeenstemming met het wettelijk kader. Er zijn echter ook gevallen waarin het minder vanzelfsprekend is dat van een hoorzitting in bezwaar kan worden afgezien. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de situatie waarin een vreemdeling in de bezwaarfase nog niet alle relevante informatie en bewijsstukken heeft overgelegd die van hem worden verlangd, of de situatie waarin er - om welke reden dan ook - nog onduidelijkheden over het te beoordelen feitencomplex bestaan. De vuistregel is dat naarmate een vreemdeling meer inspanningen heeft verricht om de benodigde informatie te verkrijgen en daarover met de staatssecretaris heeft gecommuniceerd, het meer in de rede ligt om hem uit te nodigen voor een hoorzitting.

Inleiding

1. Deze uitspraak gaat over de manier waarop de staatssecretaris de hoorplicht in de bezwaarfase (artikel 7:2 van de Algemene wet bestuursrecht, hierna: Awb) toepast in vreemdelingenzaken. In het bijzonder zal worden ingegaan op de vraag wanneer de staatssecretaris van horen afziet omdat hij een bezwaar kennelijk ongegrond acht (artikel 7:3, aanhef en onder b, van de Awb), en of deze uitvoeringspraktijk in overeenstemming is met de genoemde bepalingen. [...] Beoordeling van de wijze waarop de hoorplicht wordt toegepast

5. Naar het oordeel van de Afdeling is de hierboven uiteengezette werkwijze van de staatssecretaris in algemene zin in overeenstemming met het wettelijk kader (artikelen 7:2 en 7:3 van de Awb). Deze werkwijze neemt namelijk terecht als uitgangspunt dat een vreemdeling in bezwaar moet worden gehoord, en dat dit uitgangspunt te meer geldt in zaken waarin er beslissingsruimte is en de beslissing sterk afhankelijk is van de omstandigheden van het geval, en waarbij een individuele belangenafweging moet worden gemaakt. Daaronder vallen onder meer zaken waarin artikel 8 van het EVRM een rol speelt en zaken waarin het verblijf van een vreemdeling wordt beëindigd, zoals bij het intrekken van een verleende vergunning en bij het afwijzen van een aanvraag om een vergunning te verlengen.

5.1. De handvatten die de WI biedt om te beoordelen of een bezwaar kennelijk ongegrond is, zijn eveneens in algemene zin in overeenstemming met het wettelijk kader. De WI noemt daarbij terecht enkele gevallen waarin evident is dat het in bezwaar aangevoerde het primaire besluit redelijkerwijs niet anders kan maken (zie hierboven onder 4.3). Dit is het geval in de situatie waarin een vreemdeling nalaat zijn bezwaar te motiveren en in de situatie waarin een vreemdeling in zijn bezwaarschrift alleen maar een herhaling van zetten geeft. Dat is in lijn met vaste Afdelingsjurisprudentie waaruit volgt dat de plicht om te horen in bezwaar afhankelijk is van wat een vreemdeling in bezwaar heeft aangevoerd (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 28 maart 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:3474](#), r.o. 2.2.1). In deze situaties is de enkele mogelijkheid dat een vreemdeling

tijdens een gehoor eventueel alsnog nieuwe gezichtspunten naar voren kan brengen, onvoldoende grond om hem te horen (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 18 augustus 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:2729](#), r.o. 1.2). Het is kortom aan een vreemdeling om in bezwaar concreet toe te lichten waarom hij zich niet kan verenigen met het primaire besluit; indien hij dit nalaat, kan de staatssecretaris redelijkerwijs het bezwaar afwijzen als kennelijk ongegrond.

5.2. Er zijn echter ook gevallen waarin het minder vanzelfsprekend is dat van een hoorzitting in bezwaar kan worden afgezien. Dit geldt onder andere voor de overige onder 4.3 genoemde situaties, waarin volgens de WI een bezwaar kennelijk ongegrond kan zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de situatie waarin een vreemdeling in de bezwaarfase nog niet alle relevante informatie en bewijsstukken heeft overgelegd die van hem worden verlangd, of de situatie waarin er - om welke reden dan ook - nog onduidelijkheden over het te beoordelen feitencomplex bestaan. Het uitgangspunt dat een vreemdeling gehoord wordt komt in deze situaties bijzonder belang toe, omdat er immers veel omstandigheden denkbaar zijn die meebrengen dat een vreemdeling niet alle verzochte informatie kan overleggen. Een gehoor kan juist dan uitkomst bieden om ontbrekende informatie boven tafel te krijgen, of eventueel te zoeken naar oplossingen voor gerezen problemen (zie de onder 4.1 genoemde doelstellingen en functies van de hoorplicht). Maar ook in de situatie dat het feitencomplex wel compleet is en naar het oordeel van de staatssecretaris voldoende duidelijk is dat het bezwaar niet tot een ander oordeel kan leiden, kan de staatssecretaris niet zonder meer afzien van horen in bezwaar. Ook in zo'n geval kan een hoorzitting het in de WI genoemde doel dienen dat de vreemdeling zijn visie op de zaak kan geven, en bijvoorbeeld een toelichting kan geven op de mee te wegen belangen. Naar het oordeel van de Afdeling zal de staatssecretaris in situaties als deze de vreemdeling dan ook vaker moeten horen en terughoudender moeten omgaan met de uitzonderingen op de hoorplicht. Het in de totstandkomingsgeschiedenis en de WI genoemde doel van de hoorplicht om het vertrouwen tussen burgers en de overheid te versterken en draagvlak te creëren voor besluiten kan immers alleen worden gerealiseerd als in de praktijk het horen van een vreemdeling in bezwaar ook echt de regel is, en dat het afzien daarvan een uitzondering is. De vraag of de staatssecretaris in dergelijke situaties niettemin van een gehoor af kan zien, is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval. Relevante omstandigheden die meegewogen moeten worden, zijn onder andere:

- de mate waarin een vreemdeling gedurende de gehele procedure met de staatssecretaris heeft gecommuniceerd over zijn pogingen om de verzochte informatie boven tafel te krijgen;
- de mate waarin een vreemdeling bereidwillig en actief de inspanningen heeft verricht die redelijkerwijs van hem verwacht kunnen worden bij het verkrijgen en tijdig aanleveren van die informatie;
- de aard van de ontbrekende informatie (of het bijvoorbeeld gaat om stukken die essentieel zijn voor de beoordeling van de aanvraag);
- of een vreemdeling in zijn bezwaarschrift expliciet heeft verzocht om een hoorzitting en concreet heeft aangegeven welk belang hij daarbij heeft;
- of een vreemdeling al eerder in de gelegenheid is gesteld om ontbrekende informatie alsnog aan te leveren, en
- of de vreemdeling concrete en onderbouwde redenen heeft gegeven waarom hij bepaalde informatie niet kan overleggen.

De vuistregel hierbij is dat naarmate een vreemdeling meer inspanningen heeft verricht om de benodigde informatie te verkrijgen en daarover met de staatssecretaris heeft gecommuniceerd, het meer in de rede ligt om hem uit te nodigen voor een hoorzitting. Als alle mee te wegen

omstandigheden wijzen op een twijfelgeval, moet - zoals de WI al vermeldt - een vreemdeling worden gehoord.

5.3. Het is de taak van de bestuursrechter om de in een besluit genoemde reden om af te zien van horen in bezwaar te toetsen, als daar in de beroepsgronden over wordt geklaagd. Met name in de onder 5.2 besproken situaties, waarin volgens de WI een bezwaar kennelijk ongegrond kan zijn, dient de rechter te toetsen of de staatssecretaris voldoende acht heeft geslagen op de persoonlijke en bijzondere omstandigheden van het voorliggende geval. Als zij op grond daarvan concludeert dat de staatssecretaris een vreemdeling ten onrechte niet heeft gehoord, kan dat voor de rechter aanleiding zijn om de staatssecretaris alsnog op te dragen de vreemdeling te horen (zie bijvoorbeeld de uitspraken van 23 april 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:878](#) en van 9 juni 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1192](#)). Daarbij dient de rechter in acht te nemen dat het enkele feit dat een vreemdeling in beroep alsnog zijn situatie heeft kunnen toelichten, niet automatisch meebrengt dat hij niet in zijn belangen is geschaad, gelet op de wezenlijke verschillen die bestaan tussen de bezwaar- en de beroepsfase (zie de uitspraak van 17 december 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:2865](#)). [ECLI:NL:RVS:2022:1918](#)

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2022, 594

MK ABRS, 06-07-2022, 202102128/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EU Handvest 47

Awb 6:2 b

Vw 2000 28 lid 1

PROCESRECHT. De Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND, zoals deze luidde van 11 juli 2020 tot 11 juli 2021 en voor zover daarin is bepaald dat artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb niet van toepassing is op besluiten op aanvragen tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Vw 2000, is onverbindend wegens strijd met het Unierechtelijk doeltreffendheidsbeginsel en artikel 47 van het EU Handvest.

Inleiding

1. Deze uitspraak gaat over de vraag of de Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND (Stb. 2020, 242; hierna: de Tijdelijke wet), die op 11 juli 2020 voor een jaar in werking is getreden, in strijd is met het Unierecht voor zover de Tijdelijke wet de mogelijkheid uitsluit om beroep in te stellen tegen het niet tijdig nemen van een besluit op een asielaanvraag. [...]

7.5. Daargelaten of de Tijdelijke wet in strijd is met het gelijkwaardigheidsbeginsel, slaagt het betoog van de vreemdeling dat het buiten werking stellen van de rechtsgang bij de bestuursrechter afbreuk doet aan het nuttig effect van het Unierecht, namelijk aan de termijnen die artikel 31 van de Procedurerichtlijn stelt voor het nemen van een besluit op een asielaanvraag. Dit betoog slaagt, gelet op het doeltreffendheidsbeginsel en artikel 47 van het EU Handvest. Hiervoor zijn de volgende redenen doorslaggevend. [...]

7.13. Gelet op het onder 7.2 vermelde arrest Torubarov, punten 73 en 74, moet de nationale rechter, indien het gelet op de aangevoerde gronden nodig is, op eigen gezag nationale wettelijke bepalingen buiten toepassing laten als deze hem beletten om de aan het Unierecht ontleende rechten doeltreffend te beschermen.

De Tijdelijke wet sluit de rechtsgang bij de bestuursrechter uit in de asielprocedure en stelt geen ander doeltreffend rechtsmiddel hiervoor in de plaats naast de rechtsgang bij de burgerlijke rechter. De wetgever heeft, gelet op wat onder 7.7 en 7.9 is overwogen, destijds zelf de procedure bij de burgerlijke rechter kennelijk onvoldoende doeltreffend geacht, ook in de asielprocedure. Hierdoor heeft een asielzoeker binnen de asielprocedure bij de bestuursrechter geen doeltreffend rechtsmiddel meer om op te komen tegen te trage besluitvorming door de staatssecretaris, terwijl de wetgever heeft beoogd de rechtsbescherming van een vreemdeling in het kader van het vreemdelingenrecht bij uitsluiting op te dragen aan de bestuursrechter en de rechtsbescherming aldus bij hem te concentreren. Dit maakt het voor de vreemdeling uiterst moeilijk om zijn aan het Unierecht ontleende recht op een tijdig besluit doeltreffend in rechte te doen beschermen. De Tijdelijke wet is daarom in strijd met het doeltreffendheidsbeginsel en artikel 47 van het EU Handvest, voor zover de Tijdelijke wet de mogelijkheid uitsluit om beroep in te stellen tegen het niet tijdig nemen van een besluit op een asielaanvraag.

Conclusie

7.14. De rechtbank heeft niet onderkend dat zij had moeten onderzoeken of de Tijdelijke wet in strijd is met het Unierechtelijk doeltreffendheidsbeginsel en artikel 47 van het EU Handvest voor zover de Tijdelijke wet de mogelijkheid uitsluit om beroep in te stellen tegen het niet tijdig nemen van een besluit op een asielaanvraag. Ook heeft de rechtbank niet onderkend dat zij de Tijdelijke wet in zoverre onverbindend had moeten verklaren wegens strijd met het Unierechtelijk doeltreffendheidsbeginsel en artikel 47 van het EU Handvest.

Artikel 1 van de Tijdelijke wet, zoals deze luidde van 11 juli 2020 tot 11 juli 2021, is onverbindend voor zover daarin is bepaald dat artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb niet van toepassing is op besluiten op aanvragen tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Vw 2000.

Dit betekent dat, omdat artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb van toepassing is op die besluiten, de bestuursrechter bevoegd is om kennis te nemen van het beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit op een asielaanvraag en om een termijn en een dwangsom te stellen als bedoeld in artikel 8:55d van de Awb en/of artikel 8:72, zesde lid, van de Awb. De termijn als bedoeld in artikel 8:55d, eerste lid, van de Awb bedraagt in beginsel twee weken maar de rechter kan, gelet op het derde lid, in bijzondere gevallen een andere termijn bepalen. De bestuursrechter stelt een termijn die niet onnodig lang maar ook niet onrealistisch kort is en legt een dwangsom op die passend is (vgl. de uitspraak van de Afdeling van 20 oktober 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:2348](#), onder 12.6).

[ECLI:NL:RVS:2022:1810](#)

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)